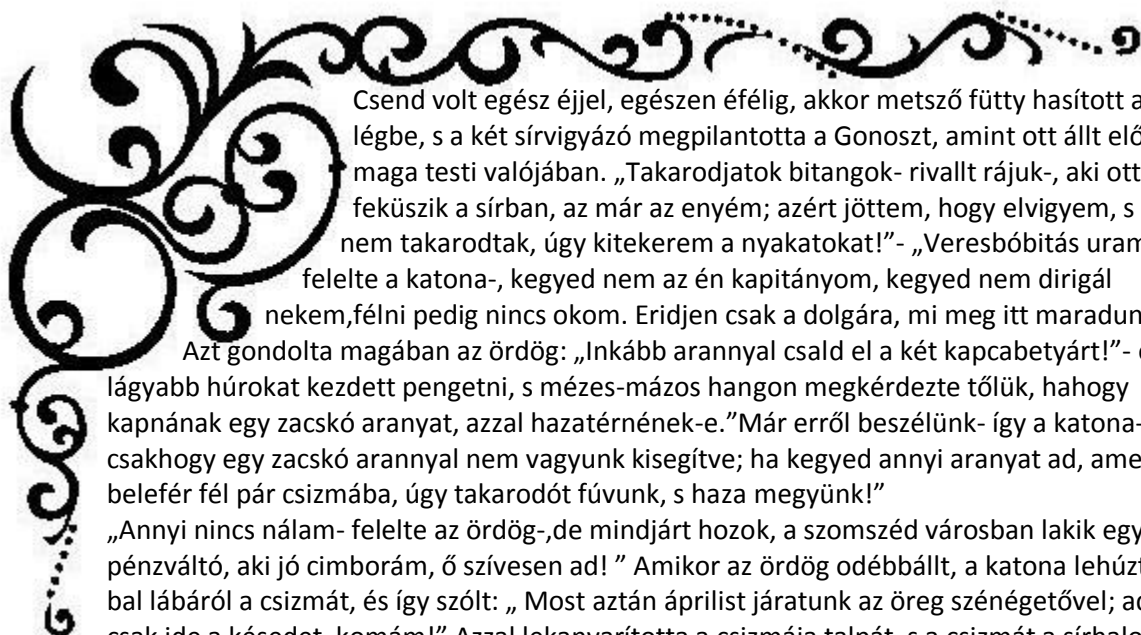

A sírhalom

Történt egy nap, hogy a gazdag paraszt kiment az udvarára, s végigtekintett földjein és kertjein; szépen fejlődött a rosz, és a fák roskadoztak a gyümölcsből. AZ előző évi gabona még ott állt nagy halmokban a padláson, hogy alig bírták el a gerendák. Aztán bement az istállóba: ott álltak egymás mellett a hizott ökrök, kövér tehének és a ragyogó szőrű lovak. Végül visszament a szobába, s hosszan szemlélte a vasládikáját, amelyben a pénze volt. Ahogy ott állt és nézegette a gazdagságát, egyszerre csak hangos kopogtatást hallott. Ám de nem a szobájának ajtaján kopogtattak, hanem szívének ajtaján; az most kitárult és egy hang így szólt a paraszthoz: „ vajon felebarátaid javára fordítottad-e a gazdagságodat? Töröttél-e a szegények nyomorúságával? Adtál-e kenyerekből az éhezőknek? Megelégedtél-e azzal, amid volt, vagy mindig többet és többet akartál?” Habozás nélkül válaszolt a szív: „ Kemény voltam és hajthatatlan; felebarátaimmal soha nem tettem semmi jót. Ha szegény emberrel találkoztam, félre fordítottam a fejemet. Soha nem gondoltam Istennel, hanem egyre csak a vagyonom gyarapításával. És ha minden az enyém lett volna, ami csak van az ég alatt, az sem lett volna elég nekem.” E szók hallatára megrémült a paraszt: reszketni kezdett a térde, s le kellett ülnie. Ekkor megint kopogtatást hallott, de most a szobája ajtaján kopogtattak. Szomszédja jött, egy szegény ember, akinek volt egy csomó gyermeke, s most nem volt mit adjon enniük. „ Jól tudom-gondolta magában a szegényember-, hogy szomszédom, amilyen gazdag, olyan kemény szívű, s nem hiszem, hogy segítene rajtam, de a gyerekeim kenyérért sírnak, ezért mégis teszek egy próbát.” Így szólt gazdag szomszédjához: „ Nem könnyen adsz abból, ami a tiéd, mégis eljöttem hozzád, mert összecsapnak fejem felett a hullámok; gyermekeim éheznek, adj kölcsön négy mérő gabonát!” A gazdagember sokáig nézett rá, s a nagylelkűség első napsugarától olvadozni kezdett kapzsóságának jege. „ Nem négy mérővel adok, hanem nyolccal- felelte- és nem kölcsönbe, hanem örökbe, de valamit kérnék ennek fejében.”- „ És mi volna?”- kérdezte a szegényember. „ Ha meghalok, három éjen át virrassz a síromnál.” A szegényembernek baljós érzése támadt az ajánlat hallatán, de annyira szorította a szükség, hogy beleegyezett volna mindenbe, azért igent mondott, és hazaszekerezett a gabonával. Ezúttal a gazdagember, mintha előre látta volna, mi fog történni, három nap múlva egyszerre csak holtan rogyott össze; senki sem tudta igazából, mi történt vele, s nem is gyászolta senki. Amikor eltemették, a szegényembernek eszébe jutott az ígérete, bizony szívesen feloldozást nyert volna alóla, mégis azt gondolta: „Nagylelkű volt veled, gabonát adott, hogy jóllakjanak a gyermekeid, s különben is: ha egyszer megígérted, meg is kell tartanod!” Este kiment a temetőbe és leült a sírhalomra. Minden csendes volt, csak a hold sütött a sírra, olykor egy-egy bagoly szállt el a közelben, fájdalmas rikoltást hallatva. Amikor fölkel a nap, minden baj nélkül hazatért a szegényember, és épp ily háborítatlanul telt el a második éjszaka is. Harmadik este különös félelmet érzett; olybá rémlett, mintha még hátra volna valami. Amikor odaért, megpillantott a cinterem falánál egy embert, akit még sohasem látott. Nem volt már éppen fiatal, arcát hegek borították, tekintete metsző volt és tüzes. Avitt kabát volt rajta, amely beborította egész testét, csak jókora lovaglósizmája látszott ki alóla. „Mit keresel itt?- kérdezte tőle a paraszt- Nem borzongsz itt ebben az elhagyott sírkertben?” „nem keresek semmit - felelte az idegen-, és nem félek semmitől. Olyan vagyok, olyan vagyok, mint a fiú, aki világgá ment, hogy megtanuljon borzongani, de hiába; azzal a különbséggel, hogy ő a királyleányt kapta feleségül és annak nagy gazdagságát hozományul, én meg szegény maradtam. Én csak egy obsitos katona vagyok és itt akarok északázni, mert nincs szállásom.”- „Hát ha nem félsz- így a paraszt-,akkor tarts velem, és őrködjünk együtt annál a sírnál!”- „örtállás a katona dolga- felete az-, üssön rajtunk bárki, jó vagy gonosz, együtt nézzünk vele szembe!” A paraszt kezét adott rá és együtt ültek a sírhalomra.

Második útravaló: Nem vagy egyedül!

Csend volt egész éjjel, egészen éfélig, akkor metsző fütty hasított a légbé, s a két sírvigyázó megpillantotta a Gonoszt, amint ott állt előttük a maga testi valójában. „Takarodjatok bitangok- rivallt rájuk-, aki ott fekszik a sírban, az már az enyém; azért jöttem, hogy elvigyem, s ha nem takarodtak, úgy kitekerem a nyakatokat!”- „Veresbóbitás uram-felelte a katona-, kegyed nem az én kapitányom, kegyed nem dirigál nekem,félni pedig nincs okom. Eridjen csak a dolgára, mi meg itt maradunk.” Azt gondolta magában az ördög: „Inkább arannyal csald el a két kapcabetyárt!”- és lágyabb húrokat kezdett pengetni, s mézes-mázos hangon megkérdezte tőlük, hahogy kapnának egy zacskó aranyat, azzal hazatérnének-e.”Már erről beszélünk- így a katona-, csakhogy egy zacskó arannyal nem vagyunk kiségitve; ha kegyed annyi aranyat ad, amennyi belefér fél pár csizmába, úgy takarodót fúvunk, s haza megyünk!”

„Annyi nincs nálam- felelte az ördög-,de mindjárt hozok, a szomszéd városban lakik egy pénzváltó, aki jó cimborám, ő szívesen ad!” Amikor az ördög odébbállt, a katona lehúzta a bal lábáról a csizmát, és így szólt: „ Most aztán áprilist járatunk az öreg szénégetővel; add csak ide a késedet, komám!” Azzal lekanyarította a csizmája talpát, s a csizmát a sírhalom mellé állította, egy gödör mellé, melyet már majdnem benőtt a dús fű. „Mindent elrendeztünk-,mondta-, most már jöhet a kéményseprő!”

Leültek és várakoztak, s kisvártatva meg is jött az ördög, egy kisebb zsák arannyal a kezében. „Szórd csak belé- így a katona és egy kicsit megemelte a csizmáját-, ám ez nem lesz elég.” A fekete pokolfajzat beleöntötte a csizmába, ami a zsákban volt, az arany keresztülhullott a csizmán, és az üres maradt. „Ostaba ördög!- csattant föl a katona-, már ez nem járja! Nem megmondtam jóelőre? Eredj vissza, hozzá többet!” Az ördög megcsóválta a fejét és elment, majd egy óra múlva visszajött, hóna alatt egy jóval nagyobb zsákkal. „ Zúdítsd belé, ne kíméld!- harsogott a katona- De kötve hiszem, hogy ennyivel megtelek a csizma!” Csilingelt az arany,amint lepotyogott, és a csizma még mindig üres maradt. Az ördög belenézett parázsló szemével és látta, hogy valóban üres; el kellett hinnie. „Szégyentelenül nagy lábon élsz!”- mondta, és elhúzta a száját. „Azt hiszed- így a katona-, hogy nekem is lólábam van? Mióta vagy ily szűkmarkú? Eridj, hozzá több aranyat, különben semmi sem lesz az egyezségből!” A Sátán ismét elkotródott; most azonban tovább maradt oda, mint elébb, s mikor megjelent, akkora zsák volt a vállán, hogy belegörnyedt. Csak úgy döntötte az aranyat a csizmába, de az éppoly kevésbé telt meg, mint azelőtt. Most már dühös volt az ördög, és ki akarta tépni a katona kezéből a csizmát, ám ebben a pillanatban beragyogta az eget a felkelő nap sugara, és a gonosz szellem hatalmas bömböléssel megfutamodott. A holt ember lelke megmenekült.

A paraszt meg akarta osztani az aranyat, ám a katona így szólt: „ Add inkább a szegényeknek a részemet: odaköltöznék hozzád, a kunyhódba, s a fennmaradó részből nyugalomban, s békeességben élénk együtt, valameddig Isten akarja!”